

Večernji list

26.

rujna 2020.
subota
10 kuna
Zagreb

PROJEKT

UMJETNIK NA ODMORU by VALAMAR

UMJETNIK
NA ODMORU

ARTIST
ON VACATION

PROJEKT KOJI SE ODRŽAO TIJEKOM LJETA 2019. U POREČU U ORGANIZACIJI **INSTITUTA ZA ISTRAŽIVANJE AVANGARDE I KOLEKCIJE MARINKO SUDAC**

Marko Pogačnik (grupa OHO), "Rolling Stones kutije šibica", 1968

PROJEKT

ARTISTS RESPOND

Više od 60 umjetnika podijelilo je svoju svakodnevicu i poruke zajedništva tijekom pandemije virusa COVID-19

NEKI OD NAJVAŽNIJIH SVJETSKIH UMJETNIKA SUDJELOVALI SU OVE GODINE U PROJEKTU "ARTISTS RESPOND" U ORGANIZACIJI INSTITUTA ZA ISTRAŽIVANJE AVANGARDE I KOLEKCIJE MARINKO SUDAC, A SLJEDEĆIH ĆE GODINA BITI DIO PROJEKTA "UMJETNIK NA ODMORU BY VALAMAR" U VALAMAR DESTINACIJI POREČ

Tehching Hsieh (Tajvan/SAD) u svom domu u New Yorku, 2020.

ARTISTS RESPOND

Unatoč globalnoj pandemiji, umjetnost u 2020. pokazuje svoju otpornost

Zatvaranja muzeja i galerija, nemogućnost putovanja, karantena i smanjena mogućnost djelovanja samo su neke od situacija koje su promijenile način razmišljanja i djelovanja umjetnika u 2020. godini.

Institut za istraživanje avangarde i Kolekcija Marinko Sudac pokrenuli su projekt „Artists Respond“.

Osvrćući se na trenutačnu globalnu pandemiju, projekt je imao za cilj virtualno predstaviti misli i stavove umjetnika neoavangardne umjetnosti, njihovu energiju i poruku koju imaju za sadašnji trenutak.

Svakodnevnica na koju smo svi bili navikli značajno se promijenila i sada je trenutak u kojem trebamo optimizam i solidarnost više nego

ikad prije. Kroz projekt je javnost pozvana da primi kreativnu energiju ovih umjetnika - umjetnika koji su spremni ukazati na stanje stvari, koji su spremni reagirati umjetnošću i kreativnošću, kao što su to činili u svim teškim vremenima u prošlosti.

Tako neki umjetnici pronalaze inspiraciju u karanteni-samovanju, neki svoj studio pretvaraju u umjetničke radove, neki se primaju nedovršenih projekata i razmišljaju o nastavku kreativnih i izložbenih aktivnosti nakon normalizacije situacije. Kroz projekt je jasno izražena moć umjetnosti koja može približiti ljude, nadahnuti ih, umiriti i podijeliti njihova zajednička iskustva.

Prezentacijom doprinosi više od 60 umjetnika, s kojima je di-

rektno kontaktirano, mrežno su se prenosile njihove poruke pozitivne energije gotovo svakodnevno putem društvenih mreža. Neki od najboljih svjetskih umjetnika poslali su svoje poruke iz više od 30 zemalja svijeta: Australija, Austrija, Azerbejdžan, Belgija, Bugarska, Crna Gora, Češka, Danska, Finska, Francuska, Hrvatska, Indija, Irak, Italija, Izrael, Južnoafrička Republika, Kamerun, Kina, Kuba, Litva, Mađarska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rumunjska, Rusija, SAD, Slovenija, Srbija, Španjolska, Tajvan, Turska, Ukrajina.

Kao dokument ovog projekta i situacije koja ga je potaknula, uskoro će biti tiskana i dvojezična publikacija (na hrvatskom i engleskom jeziku) sa svim doprinosima umjetnika.

Oleg Kulik (Ukrajina/Rusija) u svom atelijeru u Moskvi, 2020.

Xiao Lu (Kina), "Naslovi", 2020.

Igor Makarevich (ex-SSSR/Rusija) u svom domu u Moskvi, 2020.

Ilya i Emilia Kabakov (ex-SSSR/SAD) u svom atelijeru na Long Islandu, 2020.

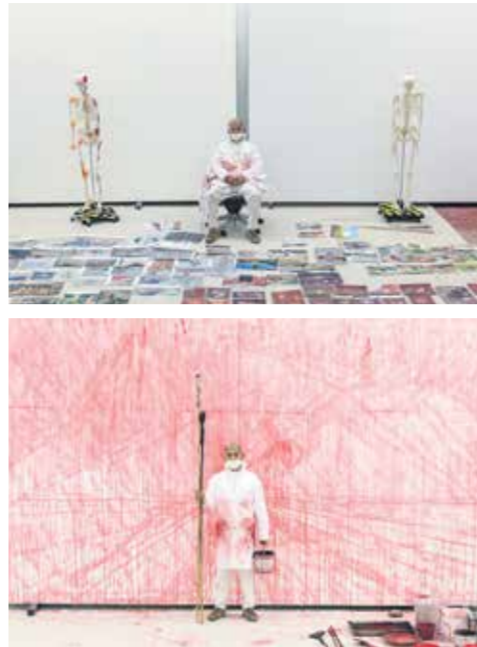
Vremena su teška i ono što najviše uznemirava je nepredvidiva, situacija. Ne znate koliko dugo ćete biti u izolaciji, koliko ljudi će biti pogodeno, što očekivati. Ali Ilya i ja smo kao umjetnici navikli raditi u bilo kojim uvjetima te smo zadržali naš uobičajeni životni stil: naš rad je naš prioritet. [...] Ilya 30 godina svog umjetničkog života u Sovjetskom Savezu nije imao niti jednu izložbu, tako da je na neki način to jednostavno: "Povratak u SSSR", sa svim ograničenjima, izolacijom od svijeta i odsutnosti izlaganja. Razlika je u tome što se ograničavamo iz svoje društvene

Renate Bertlmann (Austrija), "Studijski kaos", 2020.

Francisco Infante-Arana (ex-SSSR/Rusija) u svom domu u Moskvi, 2020.

Zhang Huan (Kina) u svom studiju u New Yorku i ispred rada "Amitabha", 2020.

Kada je epidemija virusa započela u Wuhanu, trebalo je samo 17 dana da Chang Kai, filmski redatelj i njegovi otac, majka i sestra izgube život. Bila je to takva tragedija! Međutim, tijekom pandemije tisuće ljudi je zauvijek otišlo. Moramo se suočiti sa stvarnošću onoga što se događa. Ništa nije trajno u životu. Sve je bilo poput sna, mjehurica. Pred virusom su ljudi bespomoćni! Mi smo samo sitna prašina u svemiru. Amitabha!

Poruka koju je Zhang Huan poslao za projekt, svibanj 2020.

Eulàlia Grau (Španjolska), "Moji susjedi s prozora mog zatočeništva u Barceloni", 2020.

Babi Badalov (Azerbejdžan/Francuska) na pariškoj ulici i u svom kućnom atelijeru u Parizu, 2020.

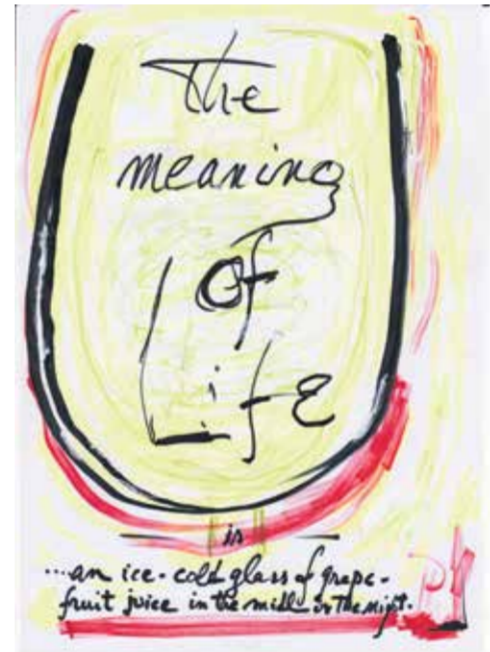
Moj rad, "Das Orgien Mysterien Theater", uvijek je bio karantena protiv povrnosti. Hermann Nitsch, Prinzenendorf, svibanj 2020.

Hermann Nitsch (Austrija) u svom studiju u Prinzenendorfu, 2020.

Bálint Szombathy (ex-Yu/Mađarska), "Evolucija", 2020.

Philip Corner (SAD/Italija), "Smisao života", 2020.

Santiago Sierra (Španjolska), "Autoportret u karanteni", 2020., scene iz video-rada

SUDIONICI PROJEKTA "UMJETNIK NA ODMORU 2019." by VALAMAR

LIPA MILL

Lipa Mill rođena je 1960. u Rumi u Srbiji. Osnivačica je i voditeljica umjetničke grupe EX NHILO (1993. – 1995.) u koju su bili uključeni novosadski srednjoškolski s kojima je organizirala izložbe, akcije, performanse ili kreativna čitanja. Izdavala je i istoimenu publikaciju. Stvara u više medija koje nekada i spaja. Njezini su performansi prenošenje energije u određene geste, znakove, predmete. Često ih stvara na mjestima snažne energije prošlih vremena, i u njima su vidljivi elementi ritualnih i šamanskih obreda, miješanja erosa, senzualnosti i seksualnosti.

MARJAN CIGLIČ

Marjan Ciglič rođen je 1944. g. u Golniku u Sloveniji. Bio je član uredništva časopisa „Plamenica“, uz Marka Pogačnika i Iztoka Geistera Plamena. Suosnivač je grupe OHO. Tijekom djelovanja grupe OHO stvorio je nekoliko filmova i sudjelovao u projektima članova grupe. U njegovim filmovima najviše se očituje slobodan duh, a neki od tih filmova su „DU“ (1969. – 70.), „Futya Quanso“ (1967.), „Sinkope“ (1967.)

MATJAŽ HANŽEK

Matjaž Hanžek rođen je 1949. g. u Slovenji Gradecu u Sloveniji. Bio je član grupe OHO. U tom periodu izdavaju se njegovi radovi u kojima koristi kutije šibica, poput „LSD uživam“ (1968.) ili stvaranje jedne od „Edicija OHO“ (1968.). Bio je jedan od najaktivnijih stvaratelja konkretne poezije u slovenskoj književnosti. Između 1967. i 1977. objavio je pet zbirki pjesama. Sudjelovao je na publikacijama „Peričazercipr“, „Katalog“ i „Katalog 2“. Bio je urednik časopisa „Tribuna“, po osnivanju Radio Studenta, bio je urednik za književnost i kulturu, a kasnije urednik časopisa „Problemi“.

MARKO TADIĆ

Marko Tadić rođen je 1979. g. u Sisku u Hrvatskoj. U njegovom opusu medij slike s godinama sve više ustupa mjesto instalacijama, ambijentima, fotografiji, videu i performansima. Predmet njegovog umjetničkog istraživanja je vlastiti život i u svom radu želi uspostaviti balans između emotivnog reagiranja i racionalnog promišljanja. Provodi višegodišnji umjetnički projekt „Nevidljivi Sisak“. Začetnik je „Festivalsa željezara“ s kojim skreće pozornost na zaboravljenu kulturu politiku i prošlost Željezare Sisak i postavlja grad Sisak kao mjesto kulturne razmjene i kulturne proizvodnje.

MARIJAN CRTALIĆ

Marijan Crtalić rođen je 1968. g. u Sisku u Hrvatskoj. U njegovom opusu medij slike s godinama sve više ustupa mjesto instalacijama, ambijentima, fotografiji, videu i performansima. Predmet njegovog umjetničkog istraživanja je vlastiti život i u svom radu želi uspostaviti balans između emotivnog reagiranja i racionalnog promišljanja. Provodi višegodišnji umjetnički projekt „Nevidljivi Sisak“. Začetnik je „Festivalsa željezara“ s kojim skreće pozornost na zaboravljenu kulturu politiku i prošlost Željezare Sisak i postavlja grad Sisak kao mjesto kulturne razmjene i kulturne proizvodnje.

RENA & VLADAN

Rena&Vladan (Rena Rädle i Vladan Jeremić) su beogradski umjetnici čija umjetnička praksa uključuje crteže, tekstove, video i fotografske radove. Od 2002. razvili su zajedničku umjetničku praksu u kojoj istražuju odnos umjetnosti i politike, otkrivaju kontradikcije današnjih društava i razvijaju transformativni potencijal umjetnosti u kontekstu društvenih previranja. Uključeni su u današnje debate i previranja suradujući s društvenim pokretima.

SÁNDOR PINCZEHELYI

Sándor Pinczehelyi rođen je 1946. g. u Sighetu u Mađarskoj. Kao sudionik Pečuške radionice na početku sedamdesetih godina doprinio je kontinuitetu i razvoju mađarske geometrijske apstrakcije u svojim analitičko-konceptualnim radovima i land-art projektima. Pinczehelyi se fokusira na motive zvijezde, srpa, čekića i granitne kocke (simbole internacionalnoga radničkog pokreta) te mađarsku trobojnicu. Pinczehelyjev postupak prisvajanja i reinterpretacije općepoznate političke ikonografije njihovoj auri pridaje nova, najčešće ironična ili čak suprotna značenja.

MIROSLAV MIŠA SAVIĆ

Miroslav Miša Savić rođen je 1954. u Beogradu u Srbiji. On je skladatelj, performer, muzički pedagog. Od sredine 70-ih urednik je muzičkog programa Studentskog kulturnog centra u Beogradu. Bio je članom Ansambla za drugu novu muziku, kao i suosnivač avangardnih grupa skladatelja Opus 4 (posvećena multimedijском umjetničkom iskustvu u duhu minimalizma i Fluxusa). Disfilharmonija i Liebe und Arbeit. Savić je bio aktivan sudionik Europskog projekta minimalne glazbe. Njegov rad obuhvaća i eksperimentalne izvođačke forme, minimalnu i elektronsku glazbu i interaktivne instalacije.

SELMA SELMAN

Selma Selman rođena je 1991. u gradu Kötschach-Mauthen u Austriji. Osmadesetih godina počeo je istraživati kompleksne prostorne modele na osnovi arhitektonskih krajolika koji se transformiraju po matematičkim principima. Pojam mreža pojavljuje se kao jedan od lajtmotiva u njegovim radovima, od strukturiranih aluminijskih mreža, ranih radova u mediju skulpture, konceptualnim listama i tekstualnim radovima, do fotografskih panorama nogometnih stadiona i filmova. U mediju filma stvara od 1994. g. Njegovi su filmovi gotovo eksperimentalni, govore o ljudskoj svakodnevnici i odnosu prirodnog i izgrađenog okoliša.

JOSEF DABERNIG

Josef Dabernig rođen je 1956. u gradu Kötschach-Mauthen u Austriji. Osmadesetih godina počeo je istraživati kompleksne prostorne modele na osnovi arhitektonskih krajolika koji se transformiraju po matematičkim principima. Pojam mreža pojavljuje se kao jedan od lajtmotiva u njegovim radovima, od strukturiranih aluminijskih mreža, ranih radova u mediju skulpture, konceptualnim listama i tekstualnim radovima, do fotografskih panorama nogometnih stadiona i filmova. U mediju filma stvara od 1994. g. Njegovi su filmovi gotovo eksperimentalni, govore o ljudskoj svakodnevnici i odnosu prirodnog i izgrađenog okoliša.

IGOR GRUBIĆ

Igor Grubić rođen je 1969. g. u Zagrebu u Hrvatskoj. Bavi se umjetničkim aktivizmom, on je multimedijalni umjetnik i performer. Grubić stvara umjetničke intervencije u javnom prostoru, performanse, stvara u mediju fotografije i video radove. Kao umjetnost koja je dijelom moralnog i političkog aktivizma, mnogi su njegovi radovi izvedeni u javnom prostoru, a često uključuju i obične ljude kao dio rada (zlatovrenike, rudare, prosvjednike, sudionike javnih povoraka...). Predstavljao je Hrvatsku na Venecijanskom bienalu 2019. g.

Večernji list

SUBOTA
26. 9. 2020.
II GODINA 60. II
II BR. 2033111
10 KUNA

VALAMAR RIVIERA

Vodeća turistička kompanija u Hrvatskoj

Valamar Riviera je vodeća hrvatska turistička kompanija koja upravlja hotelima, ljetovalištima i kamping ljetovalištima duž jadranske obale – u Istri, na otocima Krku, Rabu i Hvaru, Makarskoj i Dubrovniku te u Obertauernu u Austriji. U 36 hotela i ljetovališta i 15 kamping ljetovališta Valamar može smjestiti oko 58.000 gostiju dnevno. Valamar je jedan od najvećih investitora u turizam u Hrvatskoj i regiji te je do sada uložio preko 6 milijardi kuna u rast i podizanje kvalitete turističkog portfelja. Strategija kompanije počiva na načelu da su ulaganja u turističku ponudu visoke dodane vrijednosti, razvoj talenata, inovativne usluge i

razvoj destinacije glavni pokretači dugoročno održivog rasta i razvoja. Kao najveći i najpoželjniji poslodavac u turizmu Valamar svoje djelatnike kao i goste stavlja na prvo mjesto. Vrijednosti brenda Valamar All you can holiday se ogledaju kroz pet produkt brendova i Valamar programe s potpisom koji zajedno kreiraju savršen odmor i autentične doživljaje za svakog pojedinog gosta. Valamar je lider u inovativnom upravljanju odmorirnim turizmom i partner destinacijama gdje kroz odgovorno i održivo poslovanje stvara novu vrijednost za dioničare i lokalnu zajednicu.

Valamar Collection Isabella Island Resort

MARKO POGAČNIK

Što umjetnost može postići

Neočekivana situacija koja je zadesila svijet uzrokovana pandemijom virusa COVID-19 te sva ograničenja koja je ona donijela, utjecali su i na umjetnike. Tako Marko Pogačnik, umjetnik i jedan od osnivača neo-avangardne slovenske umjetničke grupe OHO (1962. – 1971.), nije mogao uobičajeno nastaviti sa svojom umjetničkom praksom održavanja radionica unutar projekta „zacjeljivanja Zemlje“ koji provodi već 40 godina. Radionica koju je trebao održati u Brazilu krajem svibnja 2020. stoga je održana telepatiski, uz upute koje je Pogačnik poslao. Telepatiski način rada potaknut aktualnom situacijom u svijetu

za njega je neočekivani nastavak „Interkontinentalnih telepatiskih projekata“ realiziranih 1970. godine od strane OHO grupe, „kada smo dvojica od nas četvero živjeli mjesec dana u SAD-u, a ostala dvojica doma u Europi. Svaki dan smo radili dva oblika telepatijske komunikacije i dokumentirali rezultate“. U svojem tekstu/radu „Manifest treće umjetnosti“, Pogačnik donosi razmišljanje koje odzvanja u ovim vremenima: „Što umjetnost može postići – Postoje alati koji omogućuju izgradnju i obnovu svemira u svoj svojoj raznolikosti u svakom trenutku. Umjetniku je dopušteno koristiti te alate stvaranja

stvarnosti ako je voljan surađivati s matricama univerzalne kreacije. Umjetnički put istodobno je put samospoznaje – to vrijedi i za same umjetnike kao i za ljude koji uživaju u njihovom stvaranju – što znači doživjeti tko je pojedinac u njegovoj biti. Umjetnost je sposobna ponuditi otvoren jezik komunikacije s bićima drugih dimenzija prostora i vremena koje suvremena civilizacija ignorira. Umjetnost je sposobna ponovno stvoriti svetost zemaljskih pejzaža, životni tok koji ih prožima i svetost bića koja su vidljiva i nevidljiva koji su njegovi čuvari.“ Marko Pogačnik, UNESCO Umjetnik za mir, 2019.

GRUPA OHO

Životi i stvaranje prožeti filozofijom reizma

OHO je slovenska konceptualna neoavangardna grupa koja je bila aktivna u raznim fazama od 1962. do 1971. Započela je kao Kranjska grupa (1962. – 1965.), zatim OHO pokret (1965. – 1968.), a potom OHO grupa (1969. – 1971.). Središnji članovi grupe u tom razdoblju bili su Marko Pogačnik, Iztok Geister Plamen i Marjan Ciglič, a tijekom godina bilo je i drugih suradnika – Milenko Matanović, Andraž Šalamun, Tomaž Šalamun, Naško Križnar (koji je autor većine filmova), David Nez, Matjaž Hanžek, Vojin Kovač Chubby, Aleš Kermauner, Franci Zagoričnik ... Razdoblje OHO-Kataloga (1966. – 1970.) uključivalo je i literarnog povjesničara Tarasa Kermaunera, teoretičare umjetnosti Bracu Rotara i Tomaža Brejca, filozofe i kulturne teoretičare Rastka Močnika i Slavoj Žižeka, a ta je grupa najvećim dijelom bila okupljena oko časopisa „Problemi“.

Počeci grupe vezani su uz časopis „Plamenica“ koji su Pogačnik i Ciglič uređivali tijekom svog srednjoškolskog školovanja u gimnaziji u Kranju. „OHO manifest“ objavljen je 1967. g. u studentskoj publikaciji „Tribuna“. Ime grupe došlo je od stapanja riječi „uho“ i „oko“, što je označavalo potrebu za ujedinjavanjem osjećaja za novi pogled na svijet.

Reizam je pokušaj prelaska s antropocentričnog pogleda na svijet na svijet stvari, na jedan ne-antropocentrični sustav u kojem čovjek postoji na jednakoj razini sa svime što ga okružuje. Svaka se stvar vidi, gleda, razmatra u svojoj jedinstvenoj pojavnosti.

Članovi OHO grupe svojom su umjetnošću željeli izazvati ustaljene poglede na svijet i na umjetnost. Umjetnički rad ne povezuje više s tradicionalnim medijem – on može biti iskazan u bilo kojem mediju, nije više ograničen na sferu umjetnosti, već na bilo koji aspekt svakodnevnog života, može se proširiti, ne ovisi isključivo o svome stvaratelju, ono može biti akcija koja će rezultirati mijenjanjem odnosa ili okoline. Film je bio jedan od medija u kojem su čla-

Detalji postava izložbe „Grupa OHO (1962 – 1971)“ u Galeriji Zuccato u Poreču, 2019. g.

novi OHO grupe stvarali, a osim njega stvarali su vizualnu i konkretnu poeziju, objavljivali OHO publikacije, izvodili performanse, akcije u urbanim prostorima, i mogu se u tome aspektu povezati s drugim srodnim praksama poput Fluxusa.

Njihov se rad može sagledati u tri faze. Prva faza njihova rada povezana je s filozofijom reizma. Druga se može povezati s Arte poverom, body artom, performansom, eksperimentalnim filmom, land artom, intervencijama u prirodi. Treću fazu njihova rada karakterizira transcendentalni konceptualizam.

Grupa se dogovorno i svjesno razila nakon izložbe „Information“ u MoMA-i u New Yorku 1970. kako bi se omogućio prijelaz na iduću kreativnu fazu. Članovi grupe nisu željeli profesionalno učiti u međunarodni sistem umjetnosti i institucija. Kasnije, 1971.g., kada su članovi grupe OHO prekinuli sa zajedničkim aktivnostima, Pogačnik je osnovao grupu Obitelj iz Šempasa – grupu, u naravi poput komune, u kojoj su se umjetnička praksa i svakodnevni život potpuno prožimali, a koja je postojala do 1979. g.

Daljnje djelovanje OHO-ovaca, bilo ono umjetničko ili profesionalno, nadovezuje se uz filozofiju usvojenu tijekom aktivnog rada grupe – bio to projekt zacjeljivanja Zemlje litopunkturama Marka Pogačnika, umjetničko istraživanje kretanja pčela Davida Neza, rad Iztoka Geistera kao ornitologa ili Matjaža Hanžeka kao ombudsmana za ljudska prava. Izložba radova grupe OHO iz Kolekcije Marinko Sudac u porečkoj Galeriji Zuccato održana je 2019. u sklopu projekta „Umjetnik na odmoru by Valamar“.

Ješa Denegri, Marjan Ciglič (grupa OHO), Marinko Sudac i Matjaž Hanžek (grupa OHO) na otvorenju izložbe „Grupa OHO (1962 – 1971)“ u Galeriji Zuccato u Poreču, 2019. g.

UMJETNIK NA ODMORU

ARTIST ON VACATION

INSTITUT KOLEKCIJA

VALAMAR
All you can holiday

Poreč

Turistička zajednica
Grada Poreča

MARKO POGAČNIK

Marko Pogačnik (rod. 1944., Kranj) UNESCO-ov je umjetnik za mir. Živi sa suprugom i suradnikom Marikom u Šempasu u Sloveniji. Između 1965. i 1971. stvarao je konceptualnu umjetnost i „land art“ u okviru grupe OHO. Nakon 1971. ona prelazi u Obitelj iz Šempasa – ruralnu umjetničku komunu, a njegovo umjetničko djelovanje u kombinaciju s integralnom ekologijom („geomancy“).

U njegovom ranijem radu česti su reistički crteži, stripovi, „ready-made“ objekti u formi gipsanih odljeva svakodnevnih objekata, stvarao je i ilustrirao umjetničke publikacije, bavio se projektima u prirodi i akcijama, filozofskim razmatranjem odnosa čovjeka i biosfere. U posljednjoj fazi svoga rada bavi se litopunkturama (akupunkturama

Zemlje) – liječenjem Zemlje putem monolitnih skulptura s iscrtanim kozmogramima koje postavlja na određene lokacije u svijetu, s ciljem postizanja i održavanja ravnoteže energije. Monoliti su postavljeni po čitavome svijetu – od Brazila, Švicarske, Ekvadora, Filipina, pa i u Zagrebu. Pogačnik je 1991. g. dizajnirao grb Republike Slovenije. Autor je publikacija koje su prevedene na nekoliko svjetskih jezika. Dobitnik je najviših priznanja za kulturu Republike Slovenije: Prešernove nagrade (1991.) i Jakopičeve nagrade (2008.). Marko Pogačnik je 2016. g. postao UNESCO-ov umjetnik za mir, s naglaskom na aktivnosti u području koje povezuje ljude i biosferu. Redovito održava predavanja i radionice po cijelome svijetu, piše knjige i stvara umjetničke instalacije.